

LUPWILILI LWA IKABILI LWANDIKIGWE NA MTUMIGWA WA KILISTO PETULO ULONGOZI

Lupwilili lwa ikabili lwa Petulo lolonga kamba lwandikigwa na mtumigwa wa Kilisto Petulo. Yodahika kamba munhu iyagwe iyo yandike sama ya Petulo. Yandike lupwilili luno kolonga kamba heyo kakala msindila wa ukazi wa Yesu na ng'haning'hani haja lukuli kihanga chake vikingaluke (1:17-18). Ihawa Petulo kandika yodahika kamba lupwilili luno lwandikigwa madiwambo da Loma hagatigati ya milao ya 65-69 songela viyavumbuke Kilisto, kipigit yang'hali hanagananhika. Vivija Petulo kolukema lupwilili lwake lwa ikabili (3:1) na kwika zua da kwandika lupwilili luno songela viyeshile kwandika lupwilili lwa ichanduso lwa Petulo. Lupwilili luno kawandikila wanhu wose wamtogole Kilisto.

Petulo kandika lupwilili luno giladi yawa-gangamize wanhu wamtogole Kilisto kukala ukazi unogile na kuwazuma waleke kuwinza mafundo ga uvwizi (2:1-22). Kawagangamiza kuwazabuza wanhu awo wolonga kamba Yesu kokawa kubwele. Ila kalagusa kamba Mulungu hakawa ila kolonda kila munhu yakomboligwe (3:8-9). Kino kicho kilamso cha kukala ukazi unogile (3:14).

Gali Mgati ya Ikitabu

1. Petulo kokiitambula mwenyego na kuwala-gusa wasomaji zake (1:1-2).
2. Abaho kowakumbusa kukala ukazi unogile kwavija Mulungu kotutenda tudahe kukala ukazi uwo (1:3-21).
3. Abaho kolava nzumo mmbuli ya wakulu-funzi wa uvwizi na kulonga kija chondaki-walawilile mkipigiti cha ikimambukizo (2:1-22).
4. Abaho Petulo komambukiza mkuwa-gangamiza wanhu wamtogole Kilisto kukala ukazi unogile kuitanda na vija Yesu von-dayabwele mwanza wa ikabili (3:1-17).

¹ Lupwilili luno lolawa ha Simoni Petulo, nyakadala na mtumigwa wa Yesu Kilisto.

Nowandikila wanhu wagweleligwe nhamanila ili na ugoli mkulu kamba nhamanila itulinayo tweye kubitila kuwa bule uzenzeleganye kualinao Mulungu wetu na Mkombola wetu Yesu Kilisto.

² Ngekewa na tindiwalo viwe bwando kumwenu kubitila ilimu yenu ya mkmuntanga Mulungu na Mndewa wetu Yesu.

Msaguligwa na Kukemigwa na Mulungu

³ Mhiko zake Mulungu zitugwelela kila kinhu kitulonda giladi tukale ukazi wa kumtamanila Mulungu kubitila ilimu yetu ya kumtanga heyo yatukemile tweye giladi twingile kuiyenzi yake na muunovu wake. ⁴ Kubitila gano katug-welela vilagano vake vikulu ng'hani na vinogile viyailagane na tweye, giladi kubitila vilagano hivo mwinege na sulukila zihile za ugoni zigala

ubananzi zili muulumwengu, na mwize kuwa wanhu wa Mulungu. ⁵ Sama ya kilamso kino, muiyohe ng'hani kongeza unovu muinhamanila yenu. Muunovu wenu yongezeni na ilimu, ⁶ muilimu yenu yongezeni na kuizuila, mkuizuila kumwenu yongezeni na mwazaganyo, mmwazaganyo wenu yongezeni na kumtanga Mulungu, ⁷ na vija vimumtanga Mulungu yongezeni na noge da udugu wa wanhu wamtogole Kilisto, na mdinoge da udugu wa wanhu wamtogole Kilisto yongezeni na noge. ⁸ Kwavija kamba muhawa navo vinhu vino na kongezeka mmwanza wenu, vowatenda mweye muwe wasang'hana na kuleka kulela mujo muilimu yenu ya kumtanga Mndewa wetu Yesu Kilisto. ⁹ Ila munhu yalibule vinhu hivo halola kutali ama kimbugumbugu, na kaisemwā kamba kesha kasuluzwa vilozo vake va umwaka.

¹⁰ Avo, ndugu zangu, iyoheni ng'hani kulgusa kamba mweye kweli mwa mmwanza wa wanhu mkemigwe na kusaguligwa na Mulungu. Zitendeni mbuli zino, na mweye hamuileka nhamanila yenu. ¹¹ Kwavija mukutenda vino, motogozigwa kwingila Muundewa wa digunge wa Mndewa na Mkombola wetu Yesu Kilisto.

¹² Avo, mazua gose nowakumbusa mbuli zino, hata kamba mwisha kuzitanga na kuigoga ng'hani ikweli imuibokele. ¹³ Nokona vinoga kuwakumbusa mbuli zino kipigitu ning'hali mgima. ¹⁴ Kwavija novitanga kamba na mmabehi kudanganhika, kamba vija Mndewa wetu Yesu Kilisto viyanilongele. ¹⁵ Avo, nokiiyoha ng'hani kuwatendela nzila giladi mzikum-

bukile mbuli zino mkipigiti chose nihesha ku-danganhika.

Tuyona Yenzi ya Kilisto

¹⁶ Hatuuwinzile usheha utungigwe na wanhu wabala kipigiti vituwalongele mmbuli ya mhiko na kwiza kwa Mndewa wetu Yesu Kilisto. Ila tuyona yenzi yake na meso getu wenyego. ¹⁷ Kwavija kapata hishma na yenzi kulawa ha Mulungu Tata kipigiti dizwi vudimwizile kulawa muna Iyenzi Ng'hulu, ilonga, “Ino iyo Mwanangu mnogelwa, ninogelwa nayo!”* ¹⁸ Tweye wenyego tudihulika dizwi dino dilawilile kuulanga kipigiti vitukalile na heyo hana ikigongo king'alile.

¹⁹ Tweye tuna usenga wa wahokozi ututenda tweye tugangamale. Na mweye motenda goya muhautegeleza, kwavija ulinga kamba kiwenge kimulika mdiziza mbaka imitondo, na Kilisto iyo Nhondo ya Imitondo imwemwesa mmioyo yenu. ²⁰ Uhaleka gano gose, molondigwa m'vitange kamba haduhu uhokozi wa Nyandiko Zing'alile wizile kulawa mzinzonzi za muhokozi mwenyego. ²¹ Kwavija haduhu uhokozi uhokoligwa kamba voyolonda munhu, ila wanhu wowa hasi ya udaho wa Loho wa Mulungu kipigiti viwoulonga usenga ulawa ha Mulungu.

2

Wakulufunzi wa Uvwizi

* ^{1:17} Mbili zino zolawa mkitabu cha MATAYO 17:5; MALUKO 9:7; LUKA 9:35.

¹ Ila vivija kukala na wahokozi wa uvwizi mmwanza wa wanhu wa umwaka, kamba vija vondakuwe na wakulufunzi wa uvwizi mmwanza wenu. Mkuifisa wofundiza mafundo ga uvwizi, hata kum'bela Mndewa yawagulile, na kuigalila wenyego ubananzi wa kusinhukiza. ² Hata avo, wanhu bwando woziwinza mbuli zao zihile, na sama ya mbuli zowotenda, wanhu wayagwe woilonga vihile nzila ya ikweli. ³ Muisulukila ya kuilundikizila vinhu iwalinayo, wakulufunzi wano wa uvwizi wowabulunya mweye kubitila usheha wa uvwizi. Nhaguso yao isha kupetigwa songela mwaka, na hewo hawakawa kubanangigwa.

⁴ Kwavija Mulungu hawonele bazi wasenga wa Mulungu wa kuulanga viwatendile vilozo, ila kawasa kuzimu, kawafunga minyolo, na kuwagela mdiziza kulu wobeta zua da nhaguso. ⁵ Mulungu hawonele bazi ulumwengu wa umwaka, ila kagala mmemelo wa mazi mwa wanhu walekile kumtogola Mulungu, ila Nuhu yeiyeka iyo yakomboligwe, ayo yapetile mbuli ya kuwa bule uzenzeleganye, na wanhu wayagwe saba. ⁶ Mulungu kaitagusa miwambo ya Sodoma na Gomola mkuigela moto mbaka kuwa mitozi, na kuitenda iwe kilingilo cha kija chondaki-walawilile Wamhazi. ⁷ Mulungu kamkombola Loti, munhu yalibule uzenzeleganye, yageligwe giogio kulu na sang'hano zihile za wanhu wehile wamzunguluke. ⁸ Loti, munhu yalibule uzenzeleganye, kakala hagatigati yao, na zua dimwe mbaka zua diyagwe kagaya ng'hani mmoyo wake viyaziwene na kuzihulika sang'hano zao

zihile. ⁹ Avo, Mndewa kovitanga vija vondayawakombole wanhu zake kulawa mmigayo na vija vondayawasune wanhu watendile gehile mbaka zua da nhaguso, ¹⁰ ng'haning'hani wanhu waja wowinza sulukila zao zihile za lukuli na kuuzabuza udaho wa Mulungu.

Wakulufunzi wano wa uvwizi woitopa na kuigoda, na hawalagusa hishma ha vinhu vilumbigwe na Mulungu vili na yenzi vili uchana. Ila woviliga. ¹¹ Hata wasenga wa Mulungu wa kuulanga, awo wali na mhiko ng'hani na udaho mkulu kubanza wakulufunzi wano wa uvwizi, hawavitagusa vinhu hivo vilumbigwe mkuvilonga vihile haulongozi wa Mulungu. ¹² Ila wanhu wano wokala mkuwinza nzoela zao, walinga kamba wang'onyo wa kumuhulo woleligwa giladi wagogigwe na kukomigwa. Wokivamhila na kukilonga vihile kinhu chochose walekile kukitanga. Wobanangigwa kamba wang'onyo wa kumuhulo. ¹³ Wolihigwa migayo sama ya imigayo iwasongeze. Hewo wonogelwa kutenda kinhu chochose hauhlangwe mkipigiti cha imisi, kinhu chondakizigutize sulukila za ng'huli zao. Wogela kinyala na kugela nyela viwoilumba hamoja na mweye kuja mandia genu, kuno wose wodeng'hela nzila zao za uvwizi. ¹⁴ Wotenda ugoni na meso gao, na sulukila yao ya kutenda vilozo haimala. Wowaswagiza wanhu wali na nhamanila ndodo watende vilozo, na wafundizigwa goya muisulukila ya kuilundikizila vinhu. Wokala hasi ya ndukumiza ya Mulungu. ¹⁵ Waileka nzila igoloke, watenda mbuli zihile mkuiwinza nzila

ya Balaamu mwana wa Beoli, ayo yanogelwe na maliho ga sang'hanu zihile. ¹⁶ Ila Balaamu kakomhokelwa na mhunda wake sama ya mbuli zake zihile. Mhunda kalonga na dizwi da kiunhu na kumtenda Balaamu yaleke mbuli zake za ubozi.*

¹⁷ Wanhu wano wawa kamba nzokwe zilibule mazi na kungugu dihembelusigwa na kukuzumbi. Ziza kulu dikigwa sama yao. ¹⁸ Kwavija wokiitopa na kulonga mbuli za ubozi, na kubitila sulukila zao zihile za lukuli wowanamata waja wasongile kunyelenhuka mkipigiti kiguhi kulawa ha wanhu wokala ukazi wa kutenda mbuli zihile. ¹⁹ Wowekila kilagano cha kuilegeha, kuno hewo wenyego wao nyakadala wa mbuli zihile. Kwavija munhu kowa nyakadala wa kinhu chochoso kimtawala. ²⁰ Kwavija ihawa wazikimbila mbuli zihile za ulumwengu kubitila ilimu ya kumtanga Mndewa na Mkombola wetu Yesu Kilisto, abaho wahanamatwa na kuhumigwa na hewo, kimambukizo cha wanhu wano chokwiha ng'hani kubanza vija viwakalile haichanduso. ²¹ Vihanogile kumwao sambiwaitange nzila ilibule uzenzeleganye, kubanza kuitanga, abaho kuileka ija indagizi ing'alile iwagweleligwe. ²² Ilawilila kumwao kamba vija ulonzi wa ikweli ulonga, "Umbwa koibwelela midesi yake mwenyego," na "Mtumbi yogezwe kobweleganya kubimbilika muna imitope."

* **2:16** Mbuli za Balaamu zolawa mkitabu cha MHETA 22:4-35.

3*Kilagano cha Kwiza Mndewa*

¹ Mbwiga zangu, luno lulo lupwilili lwangu lwa ikabili kumwenu. Mmhwilili zose mbili nigeza kuzilamusa ngelegeza zenu na kuwakumbusa mbuli zino. ² Nolonda mkumbuke mbuli zija zilongigwe umwaka na wahokozi wang'alile, na ija indagizi ya Mndewa na Mkombola wetu imgweleligwe mweye na watumigwa wa Kilisto wali kumwenu. ³ Tanhu m'vitange kamba mmazua ga kimambukizo wanhu wene mzi-haka wolawilila. Woiponeza ikweli na kuwinza sulukila zao wenyego. ⁴ Na hewo wolonga, "Kailagana namwe kamba kokwiza, ama vilihi? Kakwahi? Wahenga zetu wesha kudanganhika, ila kila kinhu kisigala vivija kamba vikikalile haichanduso songela ulumwengu viulumbigwe!" ⁵ Ila mcutenda giladi waileka ikweli kamba umwaka Mulungu kalava ndagizi, na ulanga na isi vilumbigwa. Isi ilumbigwa kulawa mmazi na izungulukwa na mazi, ⁶ na kubitila mmemelo wa mazi higo, ulumwengu wa kipigitii kija ukululigwa na kubanangigwa. ⁷ Ila mmbuli iija ulanga uno wa sambi na isi ino ya sambi vikigwa sama ya moto, vikigwa mbaka zua dija da nhaguso na ubananzi wa wanhu walekile kumtamanila Mulungu.

⁸ Ila mbwiga zangu, sambimuisemwe mbuli ino, kamba ha Mndewa zua dimwe kamba milao alufu imwe, na milao alufu imwe kamba zua dimwe. ⁹ Mndewa hakawa kukivikiza kilagano chake kamba wayagwe vowogelegeza. Ila

kowazaganya mweye, kwavija halonda munhu yoyose yapotele, ila kila munhu yaleke vilozo vake.

¹⁰ Ila Zua da Mndewa dokwiza kamba m'bavi. Ulanga wosegela na kidinhilo kikulu, na vinhu vili mgati yake vobanangigwa mkulukuzwa na moto, na isi yosegela hamoja na vinhu vose vili mgati yake. ¹¹ Kwavija kila kinhu chobanangigwa kamba vino, molondigwa kuwa wanhu wa vilihi? Molondigwa kukala ukazi ung'alile na wa kumtamanila Mulungu, ¹² kipigit vumdibeta Zua dondayeze Mulungu, na tendeni vija vimdaha kuditenda dize mbwisa, zua dondadiutende ulanga usomigwe na moto na kubanangigwa, na vinhu va kuulanga volumbuka na moto. ¹³ Ila tweye tololela uulanga wa sambi na iisi ya sambi viyailagane na tweye, ulumwengu umemile kuwa bule uenzeleganye kuyalinako Mulungu.

¹⁴ Avo, mbwiga zangu, kipigit vumbeta mbuli zino, tendeni vumdaha giladi muwe wanhu wang'alile na mulibule nyela hameso ga Mulungu na muwe na tindiwalo na heyo. ¹⁵ Uloleni mwazaganyo wa Mndewa wetu kamba nafasi yowagwelela mweye mdahe kukomboligwa, kamba vija ndugu yetu Paulo viyawandikile na ng'hungwe ziyagweleligwe na Mulungu. ¹⁶ Kokwandika vivo mzimhwilili zake zose, yalonga mbuli zino mgati yake. Mzimhwilili zake hana mbuli ziyagwe ndala kuzitanga, na wanhu wabozи na walekile kwima goya wozipta vihile, kamba viwozipeta Mzinyandiko ziyagwe Zing'alile. Avo woigalila wenyego ubananzi.

17 Avo, mbwiga zangu, sambi mwisha kuitanga
mbuli ino, avo teganyeni giladi sambimsoligwe
na ubananzi wa wanhu wotenda gehile na
kulagala kulawa hanhu henu hanogile hamuli.

18 Ila mgendelele kukula mngekewa na ilimu
ya kumtanga Mndewa na Mkombola wetu Yesu
Kilsto. Yenzi iwe kumwake, kulawa sambi na
digunge! Amina.

**Lagano da Isambi da Mndewa na Mkombola
Wetu Yesu Kilisto
The Holy Bible in the Zaramo language of Tanzania
Zaramo: Lagano da Isambi da Mndewa na Mkombola
Wetu Yesu Kilisto (Bible)**

copyright © 2019 Pioneer Bible Translators

Language: Zaramo

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f5372143-dd2f-5452-9f25-3aada8fab0bd